

Preek over Matteus 1:25

- Kerstfeest 2017
- Kees van Dusseldorp
- mmv Canticorum

Voor de dienst (vanaf 9.15 uur):

- Gz.86 Wij trekken - wisselzang met koor
- Bachkoraal "Uns ist ein Kindlein heut geboren" (Canticorum)
- Ld.138 Komt allen tezamen – wisselzang met koor

Kerkenraad komt binnen

intochtslied: Once in Royal David's city (Canticorum)

votum en groet

Ps.98:1,2

verbondsvernieuwing

Opw.527 Licht in de nacht

gebed

Gz.85 (groep A: kinderen, groep B: allen)

Schriftlezingen:

koor: Troost nu mijn volk (Jes.40:1-5) nr 2 uit Kerstatorium

lezen: Luk.2:1-7 (Lezing met piano op achtergrond) uitmondend in

Gz.82 – wisselzang met koor

lezen: Mat.1:18-25

Ld.147 Looft God, gij christnen, maakt Hem groot – wisselzang met koor

preek Mat.1:25b: 'En Jozef gaf hem de naam Jezus'.

Ps.132:6,7,8,9,10

Gz.81 Dit is de dag, die God ons schenkt – wisselzang met koor

dankzegging en voorbede

Opw.331 Breng dank aan de eeuwige

collecte (tijdens de collecte zingt Canticorum (See to us a Child is Born)

Gz.50

zegen

Na de dienst:

- Bachkoraal (Canticorum) Gelobet seist du Jesu Christ en als het nog lukt: 'Lobt Gott, ihr Christen allzugleich'.

Broeders en zusters in onze Heer Jezus Christus.

**** Jozef wordt geroepen ****

'Hmm, wat moet ik toch? Mijn meisje, waar ik zo intens veel van hou! We hadden zulke mooie plannen samen! Trouwen, een huis timmeren, een gezin beginnen, mijn eigen zaak opbouwen. Maar het gaat niet door. God heeft haar nodig! Ze heeft me het verhaal verteld van de engel die haar heeft opgezocht. Ze heeft me verteld van haar zwangerschap. Wat moet ik toch? Tuurlijk geloof ik haar. Ik ben er – net als zij – heel dankbaar voor. Want als zij voor de Heer iets mag betekenen, dan wil ik daaraan meewerken. Als mijn geliefde voor de Heilige Geest is, moet ik haar loslaten.

Wat moet ik toch? Mijn meisje, waar ik zoveel van hou! Ik moet me terugtrekken. Dat wil ik ook. Uit liefde voor haar. Uit respect voor God. Maar ik kan haar toch niet de schande van een scheiding aandoen? We zijn niet getrouwd, maar wel verloofd. Om dat te verbreken, dat gaat niet zomaar? Misschien is het beter dat ik in stilte vertrek. Dat ik ruimte voor haar maak. Ik zal altijd van haar blijven houden. Maar er is voor mij geen plaats. Haar leven zal een hoger doel dienen. God heeft haar nodig.'

'Jozef!' Het zal je maar gebeuren. Een soldaat aan je bed. Een engel in de nacht. 'Jozef, Jozef, zoon van David!' Donkere tijden in de wereld. Donkere tijden in het leven van Jozef. Hij zit verstrikt in zijn gedachten. Een onoplosbaar dilemma. Hij ligt op zijn bed en droomt. Veel mensendromen bevatten donkerheid en bedrog. Maar sommige dromen zijn licht en waarheid. 'Jozef, Jozef!' Een engel in de nacht. God roept hem. Op een kruispunt in zijn leven. Op het kruispunt van de wereldgeschiedenis.

Jozef is niet zo van de schijnwerpers. Toen niet en nu niet. Veel aandacht voor het kindje Jezus en zijn moeder Maria. Maar een beetje ongemakkelijk is de sfeer rondom Jozef. Terwijl hij toch wel vier keer een engel op bezoek kreeg. 's Nachts, met een boodschap van God. In het bijbelverhaal verdwijnt hij daarna al snel uit beeld. We weten dat hij nog leefde toen Jezus twaalf jaar was. Men zegt dat hij vroeg is overleden. Nog veel eerder wilde hij zelf al van het toneel verdwijnen. Ongemerkt. Rechtschapen als hij was. Uit liefde voor Maria. En respect voor God. Hij zag voor zichzelf geen rol. En wij, is Jozef voor ons nog meer dan een goede joodse jongeman die toevallig op een bijzonder moment zijn rol moet spelen? De man van ... De vader van ... Nodig om het verhaal te begrijpen. Maar wie is Jozef zelf? Kun je verbinding met hem maken? Nee, Jozef is niet zo van de schijnwerpers. Maar de engel zet hem in het licht. Als God roept, zullen wij dan meelisteren? Als God het licht aandoet, zullen wij dan meekijken?

**** God heeft hem nodig ****

'Jozef, Jozef!' De stem van een engel doorbreekt zijn piekeraties. Een woord van God doorbreekt altijd de cirkels waarin wij onszelf vastdraaien. En wat draaien wij onszelf vaak vast! In onze eigen gedachten en conclusies. In onze eigen emoties en redeneringen. 'Jozef, trouw met je vrouw'. God doorbreekt dat. Hij roept Jozef. De Heer heeft hem nodig. Juist hem. Om Maria tot een man en Jezus tot een vader te zijn.

'Jozef, trouw met Maria, want de Heilige Geest is met haar bezig.' Als de Geest bezig gaat, worden mensen niet aan de kant gezet. Integendeel, ze worden nog veel mooier ingeschakeld dan ze zouden durven denken. Jozef wil Maria de vrijheid geven, omdat ze

zwanger is uit de Geest. Maar God beveelt Jozef met Maria te trouwen, juist omdat ze zwanger is uit de Geest. De reden waarom Jozef zich wilde terugtrekken, is voor God het argument om Jozef in te schakelen.

Hoe zou de Heilige Geest willen, dat een man ontrouw wordt aan een belofte? Hoe zou God een vrouw laten verlaten, terwijl Hij echtscheiding verbiedt? Hoe zou de Heer willen dat mensen terugdeinzen, nu Hij op aarde voor hun heil aan het werk gaat? Dacht Jozef, dat de Heer hem over het hoofd had gezien? Dat God zich zou vergissen in het tijdstip? 'Jozef, trouw met Maria!'

'Hmm, als de Heer mij roept. Dan hoef ik niet meer te twijfelen. Maria is mijn ware liefde. Nu mag ik, nu moet ik voor haar zorgen. Ik mag haar geborgenheid geven, haar beschermen en zorg dragen voor haar welzijn. In liefde en toewijding haar hoofd zijn. Haar voorgaan in het leven met de Heer. En genieten van het leven met haar.

Wat heerlijk, zo'n antwoord uit de hemel. Dit is voor mij geen zware opdacht. Ik ben er eigenlijk heel erg blij mee. Natuurlijk weet ik mijn plaats: ik zal niet met haar vrijen tot ze bevallen is. Ik begrijp het niet allemaal. Maar wel dat Maria ook praktisch enige hulp en leiding kan gebruiken. Voor de verplichte reis die we moeten maken. Voor de bevaling die eraan komt. Als het nodig is, knutsel ik zelf wel een wieg in elkaar. Al moet het in een stal. Samen met de Heer komen we er wel.'

Hoe wonderlijk precies is roeping van Jozef in het plan van God. Om Maria tot een man te zijn. En Jezus tot een vader. Na eeuwen van voorbereiding zijn nog een paar kleine regieaanwijzingen nodig. Om een rechtschapen jongeman de goede keuzes te laten maken. Om alles en iedereen op het juiste moment op de juiste plek te krijgen. 'De maagd zal zwanger worden. In Betlehem zal de Verlosser geboren worden. De troon van David zal hij krijgen.'

Jozef is nodig. God heeft mensen nodig. De Heilige Geest schakelt mensen bij de uitvoering van Gods plannen. Zo werkt God in deze wereld. Zijn plan is nog niet afgerond. Trek je uit die campagne niet terug, omdat jij niet belangrijk zou zijn, jouw leven geen waarde zou hebben, of jij toch geen invloed zou hebben. De Heer schakelt je in. Hij geeft een taak om voor een christelijke sfeer in het gezin te zorgen. Een taak om een ander als mantelzorger te helpen. Een taak om je in te zetten voor het jeugdwerk in de kerk. Een taak om te bidden voor kerk en wereld. God roept. Niet door een engel aan je bed. Maar door zijn Heilige Geest. Trek je niet terug. Maar laat je inschakelen. In de missie van de Heer.

**** Jozef geeft zijn kind het koningschap mee ****

'Hmm. Ik vond het zo bijzonder! Jij heet Jezus! Dat heb ik gezegd! Had ik dat kleine krummeltje in mijn armen. In de armzalige omstandigheden van een stal, een voederbak en een paar doeken. Maar het was het mooiste kind ooit! En mijn stralende vrouw! Ik mocht het zeggen. En op de achtste dag, bij de besnijdenis, werd het officieel vastgelegd: Dit is Jezus, zoon van Jozef, zoon van David, geboren te Betlehem. Ik voelde mij echt vader toen ik het zei: Jij heet Jezus!'

Als je een baby een naam mag geven, dan ben je toch echt de vader of de moeder. Dat recht kwam in Israel de vader toe. Zijn kind werd daarmee opgenomen in zijn familie, in zijn stam, in zijn register. De engel gaf Jozef hiervoor opdracht: 'Geef jij het kind de naam

Jezus.' Deze opdracht is de roeping tot het vaderschap. Jozef zal Jezus tot een vader zijn. Daarmee wordt zijn toekomstige zoon zijn erfgenaam. Als eerste ontvangt zijn kind de belofte van Gods verbond. Als schat, als opdracht en als zegen.

Dat is een belangrijke taak voor elke vader: het overdragen van de erfenis. Niet zozeer in financiële zin, maar vooral in geestelijke zin. Het is belangrijk in het christelijk vaderschap. Door jou delen je kinderen in Gods belofte. Zorg dat die erfenis niet leeg is, maar gevuld. Laat hen delen in de genade die je zelf van God ontvangen hebt. Geef hen een goede plek in het lichaam van Christus!

Jozef heeft nogal een erfenis aan zijn oudste zoon over te dragen! Hij geeft hem het koningschap over Israël mee. 'Jozef, zoon van David', roept de engel aan zijn bed. Dat klinkt in joodse oren als: 'Jozef, prins van Israël'. Jozef stamt in rechte lijn af van koning David. Een traditie van tien eeuwen, met een belofte van een eeuwige troon. Dat is met recht een rijk gevulde erfenis voor de oudste zoon van Jozef. Niet voor niets spreekt de engel over wat Jezus voor 'zijn volk' zal betekenen. ZIJN volk! Waarvan Hij de koning is.

Wij kennen dat niet mee zo, dat familiegewoonten en familiegeheimen van geslacht op geslacht worden overgeleverd. Onder ons slijt ook het besef dat we als gelovigen zijn opgenomen in een gemeenschap die al eeuwen bestaat, en waar we ook onze kinderen in mogen meenemen. Toch is het juist op het kerstfeest goed om hierbij stil te staan: geef je kinderen niet een leeg testament mee, maar de erfenis van het evangelie. Laat het niet over aan de moeders, maar leer ook als vader je kinderen wie God is, hoe groot de genade van Christus en de kracht van de Heilige Geest is. Dat heb je gekregen om weer mee te geven. Niet alleen Jozef had zijn zoon een kroon over te dragen...

**** Jozef wijst zijn kind op het priesterschap ****

'Hmm. Jij heet Jezus! Ik vond het heel bijzonder om te zeggen. Vooral omdat ik wist waarom ik mijn zoon Jezus moest noemen. Voor onze familie was dat een onverwachte naam. Maar de engel had het toegelicht. Jezus, 'de Heer redt'. Want mijn zoon zal zijn volk bevrijden van hun zonden. Hoe dat zal gaan, heeft de engel mij niet verteld. Maar ik weet wel dat ik mijn kind met deze naam ook een missie geef. Hij zal er wel naar vragen als hij groter wordt. Waarom hebt u mij 'Jezus' genoemd. Dan kan ik het uitleggen. Je naam is een opdracht. Het is je levensdoel. Ook al maak ik het misschien zelf niet meer mee. Jij heet Jezus. En jij zult een Jezus zijn!'

Jezus zal een Jezus zijn. Jozef geeft zijn zoon een missie mee. Een aanwijzing die zijn zoon nodig zal hebben om zijn roeping te vinden. Het zal gaan richting bevrijding van zonden. Richting verzoening en zaligmaking. Richting vrede met God. Door het offer te brengen. Zo bereidt Jozef zijn zoon voor op het altaar. Hij wijst hem op het priesterschap. Zonder te weten dat dit uitloopt op het kruis.

De naam Jezus is niet alleen onverwacht voor iemand uit de stam van David. Maar de richting van die naam is ook bijzonder. Een koning die ook priester zal zijn. Dat kwam in Israel niet voor. Later wordt dit in de Bijbel de ordening van Melchizedek genoemd: een combinatie van koning en priester. Buiten de gebruikelijke kaders en regels. Een unieke combinatie. Deze zoon van David draagt de belofte van de kroon. En tegelijk de missie van het altaar. Jezus is zijn naam, verlossen van zonden wordt zijn missie.

Jozef noemde zijn zoon Jezus. En hij wist waarom. Hij wijst zijn zoon daarmee de weg naar het priesterschap. Die vadertaak is niet afgelopen met de officiële naamgeving op de achtste dag. Bij het opgroeien hoort daar de uitleg bij. Jezus heeft bij het ouder worden zijn taak leren verstaan. Hij droeg zijn missie voortdurend bij zich in zijn naam. Hoe klein het kind in zijn armen ook was, Jozef heeft hem als de Messias op weg geholpen. Het was een profetische taak. Waarmee Jozef zijn zoon op het altaar richtte. Hij zou een Jezus zijn: een Redder. Bevrijder van zonden. Verlosser van schuld. Verzoener van de vijandschap.

Help elkaar op weg naar de Messias! De profetische aanwijzing van Jozef geldt nog steeds. Je moet bij Jezus zijn. Hij is de Redder. Wijs elkaar de weg naar Hem. Vaders en moeders naar hun kinderen. Kinderen naar hun ouders. Ambtsdragers naar gemeenteleden. En gemeenteleden naar ambtsdragers. Broeders en zusters naar elkaar. En ieder naar de mensen die je ontmoet. Wijs elkaar de weg. Leer elkaar leven met God. In de weg van Jezus. Hij kwam als baby. Maar stierf als offerlam. En verloste daarmee zijn volk.

**** Jozef voert zijn taak gehoorzaam uit ****

Wie was Jozef? Een man voor Maria. Zij had het nodig. Voor steun en bescherming. Voor liefde en wijsheid. Wie was Jozef? Een vader voor Jezus. Hij had het nodig. Om de kroon van David te krijgen. En zijn levensdoel te horen.

Wie was Jozef zelf? Vervaagt hij in alle aandacht voor Maria en voor Jezus? Nee: in Jozef zien wij de genade van God. Hoe God mensen inschakelt. Hoe een rechtvaardig en gelovig man een onmisbare rol in het heilsplan van God vervult. In geloof. Want de Heer stond voor Jozef op de eerste plaats. Hij was zelfs bereid de vrouw die voor hem bestemd was, los te laten terwille van God. Dat is een voorbeeld van praktisch geloof. In verkering en verliefdheid niet eerst vanuit je eigen gevoelens, rechten en wensen, en pas vele kilometers later over God, geloof en kerk met elkaar spreken. Maar te beginnen bij de Heer, die jou roept.

Jozef doet precies wat de engel heeft gezegd. En daarmee dient hij de Messias, die zijn zoon Jezus zal worden. Het valt ons mensen niet gemakkelijk om een stapje terug te doen om een ander te laten voorgaan. En men zegt wel dat mannen dat nog moeilijker vinden dan vrouwen. Hier is een man die in geloof en bescheidenheid zelfs buigt voor zijn eigen kind. De kroon die hij ongebruikt mocht doorgeven, gaat zijn zoon opzetten en dragen. Te beginnen met een doornenkroon. Het levensdoel dat hij zijn zoon meegaf, was ook voor hemzelf de redding van zijn leven. Ook Jozef heeft Jezus nodig. Net als u en ik en alle mensen. Ook ik moet hem mijn koning en mijn hogepriester noemen. Ieder moet buigen voor Jezus de Christus. Dat Jozef in gehoorzaamheid daartoe bereid is, spreekt des te meer omdat Jezus in zijn gezin werd grootgebracht.

De Heer roept tot zulke gehoorzaamheid aan de Redder van de wereld. Zijn geboorte vieren wij vandaag. Maar Hij is de Heer van je leven geworden. En maakt je door zijn Woord en Geest duidelijk, welke opdracht jij hebt te vervullen. Ten opzichte van wie jij een taak hebt. Wat voor gedrag van jou gevraagd wordt. Werk mee aan zijn missie. In jouw eigen leven. En ook in deze wereld.

**** dat is tot zegen voor heel Gods volk ****

Het zal je maar gebeuren. Een engel aan je bed. Licht in de nacht. Een Woord van de Heer dat aan alle onzekerheid een einde maakt. Het is Jozef overkomen. In zijn leven is de genade van de Heer gaan schijnen. En hij liet zich inschakelen. Zijn leven is zo anders verlopen dan hij van tevoren had gedacht. Het is veel mooier geworden. Nog steeds noemen wij met respect zijn naam. Vanwege de unieke taak die hij bereidwillig heeft uitgevoerd.

Dat Jozef met Maria getrouwd is, en het vaderschap van Jezus Christus op zich heeft genomen, is ook tot zegen voor ons. Jozef wilde zich terugtrekken. Laat zijn twijfel het beste bewijs zijn van het bijzondere van Maria's zwangerschap. Maar de Heer bracht hem ertoe. Deze prins van Israël. Hij werkte mee aan de missie van Jezus Christus, die Immanuël genoemd wordt: God met ons. God met ons. Dat is in Jezus Christus werkelijkheid geworden. En tot een zegen voor ieder die voor hem buigt. Toen en nog steeds en tot de voleinding der wereld. Gods plan gaat door. En Hij sluit mensen niet uit, maar schakelt ze in. Neem Woord van God ter harte. Pak je taak voor de Heer in geloof op, ook als dat offers vraagt of je het bijna niet kunt volbrengen. Maar weet je gedragen door die zegen: God met ons. Ik ben met u. In mooie dagen. Bij zware verantwoordelijkheden. In moeilijke tijden. Tot Gods tijdstip opnieuw aanbreekt. En Jezus Christus zijn missie zal voltooien.

Amen